

Trénink senzitivity/SŠ (sestra)

Tento článek je určen pro studenty středních a vyšších odborných škol oboru zdravotní sestra

Prosíme, neprovádějte věcné editace, nemáte-li potřebnou kvalifikaci. Editujte s rozvahou. Věcné změny nejprve projednejte v diskusi.

Pokud je P/K upoután na lůžko, ztrácí přehled o situaci kolem něho a ztrácí pojem o hranicích svého těla. Tento stav může způsobit zmatenost P/K a poruchu interpretace okolí. Prevencí tohoto stavu či zmírnění následků imobility lze dosáhnout multisenzorickou stimulací. Pro stimulaci je důležité znát **horní a spodní senzorický práh**. Spodní pro nejslabší stimuly, které P/K je schopen zaznamenat a horní pro stimuly nejsilnější, které vyvolávají spíše negativní reakce. Stimuly, kterými pak působíme na P/K by měly být nad spodní hranicí, horní hranice by měly dosahovat jen výjimečně.

Pojem stimulace si můžeme vysvětlit jako způsob ošetrovatelské péče, která nabízí podněty všude tam, kde si je není P/K schopen obstarat sám. Díky stimulaci lze potlačit mnoho nepříjemných pocitů, zvuků apod., které na P/K působí a způsobují **senzorickou deprivaci**.

Multisenzorická stimulace

Během dne zařazujeme dva rozdílné bloky stimulace po 1 hodině. Stejný blok stimulů se aplikuje např. ráno a večer a během odpoledne se vloží odlišný blok stimulace.

1. BLOK

- Taktilní stimulace obsahující stimuly tlaku a změny teploty – masáže, kartáčování, zábaly apod. K poznávání hloubky těla používáme stimulaci vibracemi na dlouhých kostech, pánvi a patách. Nahrazujeme tak pocity vznikající při chůzi, mluvení atd. * Proprioreceptivní, vestibulární a kinestetická stimulace jsou pevně spjaty, P/K poskytuje informaci o hmotnosti těla. V rámci této stimulace je používáno pasivního polohování končetin, změny polohy těla včetně vertikalizace atd.

2. BLOK

- **Orofaciální stimulace** je přípravou na *guastatorickou* a *olfaktorickou* stimulaci. V rámci guastatorické stimulace dostává P/K různé druhy chuťových podnětů na navlhčený jazyk. Během olfaktorické stimulace jsou P/K nabízeny různé druhy vonných esencí.
- **Akustická stimulace** probíhá přehráváním známých a oblíbených písní, vyprávěním, předčítáním, ale i oslovením.
- **Optická stimulace** se řídí dle toho, zda má P/K spontánně otevřené oči. U zavřených očí provádíme jejich manuální otevření a stimulaci provádíme neoslňujícím různobarevným světlem. Pokud P/K oči otvírá spontánně, pohybujeme mu před očima různými barevnými předměty a do jeho okolí se snažíme umístit barevné, známé a zajímavé předměty. Zorné pole rozšiřujeme vyvýšením horní poloviny těla.

Motorická stimulace

- **Metoda dle Affolterové** využívá pohyby denního života k rehabilitaci pod vizuální i auditivní kontrolou, což umožní P/K získání maximálního množství informací o vlastnostech svého okolí.
- **Opakovaná cvičení** využívají opakování stejných pohybů za účelem dosažení zlepšení motorických funkcí. Začíná se od pohybů, které P/K již zvládá sám a pokračuje se náročnějšími pohyby za pomoci terapeuta. Pomoc se postupně snižuje až P/K vykonává pohyb sám. Tento postup lze využít k obnově komplexních pohybů.

Bobath koncept

- Metoda je zaměřena na omezení patologických reflexů a abnormálního svalového tonu za účelem fyziologických pohybů. Předpokládá zachování potenciálu v postižené straně a neustálý tlak k jeho rozvíjení přísunem kvalitních informací ve všech oblastech – motorických, sensitivních, percepčních. Hlavním cílem metody je, aby paretická strana dostávala maximum fyziologických informací. Všechny pohyby se provádějí ve fyziologických vzorcích se snížením spastických svalových skupin a podpory antagonistů. Účelem je optimalizace funkce zlepšením posturální kontroly a selektivního pohybu využitím facilitace. Cvičení je prováděno na hranici schopností P/K, někdy i těsně za, s použitím opory.
- Ptáme se na to, co dovede P/K sám a co s pomocí. Kompenzační pomoc používáme pouze do té míry, která je nutná a potřebná.

Cíl

- Snahou je získání nových senzomotorických zkušeností.

- Terapeut neučí pohyb, ale usnadňuje pohyb provést co nejlépe a nejsnadněji.
- P/K řeší problém samostatně.

Odkazy

Související články

- Polohování
- Mobilizace
- Bazální stimulace
- Rehabilitace
- Rehabilitační ošetřovatelství
- Rehabilitační plán
- Skladba cvičební jednotky

Seznam literatury

- JUŘENÍKOVÁ, Petra a Jitka HUSKOVÁ. *Ošetřovatelství II.část*. 1. vydání. Uherské Hradiště : Středisko služeb školám : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2001.
- KLUSOŇOVÁ, Eva a Jana PITNEROVÁ. *Rehabilitační ošetřování pacientů s těžkými poruchami hybnosti*. 1. vydání. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2000. ISBN 80-7013-319-8.
- KOLÁŘ, Pavel, et al. *Rehabilitace v klinické praxi*. 1. vydání. Praha : Galén, 2010. 713 s. ISBN 978-80-7262-657-1.
- KRISTINÍKOVÁ, Jarmila. *Rehabilitace v ošetřovatelství*. 1. vydání. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2006. ISBN 80-7368-224-9.